

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

A. Παρουσιάστε με λίγα λόγια το περιεχόμενο του κειμένου.

copyright © 2005-2006

[5 μονάδες]

B. α) Εντοπίστε τη διαφορά των δύο ενοτήτων που δομούν το ποίημα.

β) Σε ποιους στίχους παρατηρούνται τα ζεύγη των αντιθέσεων: φύση-άνθρωπος, ξημέρωμα- σούρουπο, βουνά- κάμπος, ζευγολάτης- λυγερή;

γ) Ποια αφηγηματική τεχνική ακολουθείται στο ποίημα;

[5 μονάδες]

Γ. α) Εντοπίστε τις οπτικές και ακουστικές εικόνες του ποιήματος. Πόσο συμβάλλουν στη μουσικότητα του πεζολογικού αυτού ποιήματος με τους πλατιούς δεκαπεντασύλλαβους στίχους και για ποιους λόγους το συνδέουν με τη δημοτική παράδοση;

β) Πόσο συμβάλλει η ύπαρξη πληθώρας επιθέτων στη δημιουργία νεερών και πραγματικών εικόνων;

[5 μονάδες]

Δ. Χαρακτηρίστε τους ανθρώπους του μόχθου, όπως παρουσιάζονται στο ποίημα.

[5 μονάδες]

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

copyright © 2005-2006

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

copyright © 2005-2006

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

copyright © 2005-2006

Ηλιοβασίλεμα

Πίσω από μακρινές κορφές ο ήλιος βασιλεύει,
και τ' ουρανού τα σύνορα χίλιες βαφές αλλάζουν,
πράσινες, κόκκινες, ξανθές, ολόχρυσες, γαλάζες,
κι ανάμεσά τους σκάει λαμπρός λαμπρός ο Αποσπερίτης.
Την πύρη ✧ του καλοκαιριού την σβηεί γλυκό αγεράκι
που κατεβάζουν τα βουνά, που φέρνουν τ' ακρογιάλια.
Ανάρια ✧ τα κλωνάρια του κουνάει ο γερο-πεύκος,
και πίνει και ρουφάει δροσιά κι αχολογεί ✧ και τρίζει,
η βρύση η χορταρόστρωτη δροσίζει τα λουλούδια,
και μ' αλαφρό μουρμουρητό γλυκά τα νανουρίζει.
θολώνει πέρα η θάλασσα, τα ριζοβούνια ✧ ισκιώνουν,
τα ζάλογκα ✧ μαυρολογούν, σκύβουν τα φρύδια οι βράχοι,
κι οι κάμποι γύρου οι απλωτοί πράσινο πέλαο μοιάζουν.

Απ' όξω, από τα οργώματα, γυρνούνε οι ζευγολάτες, ✧
ηλιοκαμένοι, ξέκοποι, ✧ βουβοί, αποκαρωμένοι, ✧
με τους ζυγούς, με τα βαριά τ' αλέτρια φορτωμένοι,
και σαλαγούν από μπροστά τα δυο καματερά ✧ τους,
τρανά, στεφανοκέρατα, κοιλάτα, τραχηλάτα, ✧
«Οώ! φωνάζοντας, οώ! Μελισσηνέ, Λαμπήρη»
κι αργά τα βόδια περπατούν και πού και πού μουγκρίζουν.

Γυρνούνε από τα έργα τους οι λυγερές, γυρνούνε
με τα ζαλίκια ✧ αχ τη λογγιά, ✧ με τα σκουτιά ✧ αχ το πλύμα,
με τες πλατιές των τες ποδιές σφογγίζοντας τον ιδρώ.
και σ' όποιο δέντρο κι αν σταθούν, σ' όποιο κοντρί ✧ ακουμπήσουν,
εις το μουρμούρι του κλαριού, εις τη θωριά του βράχου
γλυκόν γλυκό και πρόσχαρον χαιρετισμό ξανοίγουν:
«Γεια και χαρά στον κόσμο μας, στον όμορφό μας κόσμο!»

Λ. Πολίτη, Ποιητική Ανθολογία, τόμ. 6, Δωδώνη

✧ **πύρη**: πύρωμα, καύσωνας ✧ **ανάρια**: αραιά ✧ **αχολογεί**: βουίζει, παράγει ήχο ✧ **ριζοβούνια**: πρόποδες βουνού ✧ **ζάλογκα**: πυκνά δάση ✧ **ζευγολάτες**: γεωργοί (που οργώνουν) ✧ **ξέκοποι**: κατάκοποι ✧ **αποκαρωμένοι**: νυσταγμένοι από τη ζέση ✧ **καματερά**: βόδια που χρησιμοποιούνται στο όργωμα ✧ **τραχηλάτα**: με μακριά τραχηλιά

✧ **ζαλίκια**: δεμάτια ξύλα που τα κουβαλούν στον ώμο ✧ **λογγιά**: πυκνό δάσος ✧ **σκουτιά**: ρούχα ✧ **κοντρί**: μεγάλη πέτρα, κοτρώνι

